

HEILIGE HUISJES

Sint-Waltrudis
zondag 4 maart 2012

Vooraf

1. Op de flyer van dit initiatief staat een mooie passieflora.

Passieflora (passio=lijden, flos= bloem) hiervan wordt vnl. de blauwe passiebloem gekweekt. Deze sterke klimplant kan ook buiten groeien, doch kan in de winter sterk invriezen.

De naam passieflora duidt op een symboliek in verband met het lijden van Jezus: de bijkroon is de doornenkroon, de kelk- en kroonbladen zijn de tien discipelen (Petrus en Judas ontbreken), de drie stempels zijn de nagels, enz. Volgens de overlevering klom de plant tegen het kruis op en bracht met haar koele blad lavenis aan de stervende Christus.

2. Het evangelie van de Transfiguratie of gedaanteverandering wordt telkens op de tweede zondag van de vasten gelezen en ook op 6 augustus het feest van de Transfiguratie
3. Hoge bergen hebben in de bijbel altijd de diepe betekenis van een Gods ontmoeting:

Sinai-gebergte (soms ook Horeb genoemd) op het schiereiland Sinaï tussen de Golf van Suez en de Golf van Akaba.. Op die berg heeft volgens Ex.19-20 Mozes daar de tien geboden ontvangen. De Horeb, is in het Oude Testament de berg waar God zich aan Mozes openbaarde in de brandende braamstruik (Ex. 3:1-6). De berg wordt nog enige malen in de verhalen rondom de doortocht door de woestijn vermeld en soms geïdentificeerd met de Sinaï. Elia vluchtte voor Izebel naar de Horeb en ontving daar als tweede Mozes een goddelijke openbaring (1 Kon.19).

Tabor: berg, ten oosten van Nazaret en ten Zuidwesten van het Meer van Tiberias of van Galilea, in de vlakte van Jizreël, 588 hoog. De berg wordt enkele malen in het Oude Testament vermeld. Het was een heilige berg, die men beklom om offers te brengen (Deut.33:19). In het apocriefe Evangelie volgens de Hebreëen wordt de Tabor gezien als de plaats van Jezus' verheerlijking: Matt.17:1-9, Mk.9:2-12; Lk; 9:28-36.

Olijfberg: heuvelrug ten oosten van Jeruzalem, aan de overzijde van het Kedrondal, in het Oude Testament genoemd als een heilige plek. Tegen de hellingen lagen Betfage, Betanië en Getsemane. De Olijfberg is vooral bekend uit de lijdensgeschiedenis van Jezus en als de plaats van de Hemelvaart. Op deze 812 meter hoge heuvel bevindt zich een achthoekige koepelkerk. Hier hebben de katholieke, Syrische, Koptische en Arameense christenen hun altaren.

Gerizzim: berg ten westen van de Jordaan en ten zuiden van Sichem. 881 m hoog. De Samaritanen bouwden er hun tempel in de 4de eeuw v.C.
Zie Joh. 4: 20: Gesprek van Jezus met de Samaritaanse: onze vaders aanbaden op die berg daar, en gij, Joden, zegt dat in Jeruzalem de plaats is waar men aanbidden moet ...

4. Metafoor (metaphora = overdracht), de overdrachtelijke gebruikswijze van een woord of uitdrukking, als onderscheiden van de letterlijke gebruikswijze. Men spreekt van metafoor wanneer een woord wordt toegepast op een zaak waarop het krachtens zijn letterlijke betekenis eigenlijk niet toepasbaar is. De evangelisten gebruiken vaak metaforen

Evangelie van Markus, 9, 2-10

(Mat. 17, 1-13 Lk.9, 28-36)

Zes dagen later nam Jezus Petrus, Jacobus en Johannes (1) met zich mee en bracht hen boven op en hoge berg, (2) waar ze geheel alleen waren (3). Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd; zijn kleed werd glanzend en zo wit als geen volder ter wereld maken kan.(4) Elia verscheen hun samen met Mozes (5) en zij onderhielden zich met Jezus. Petrus nam het woord en zei tot Jezus: Rabbi, het is goed dat wij hier zijn. Laten we drie tenten bouwen, een voor U, een voor Mozes en een voor Elia. Hij wist niet goed wat hij zei, want ze waren geheel verbluft. Een wolk kwam hen overschaduwden en uit de wolk klonk een stem: dit is mijn Zoon, de Welbeminde, (6) luister naar Hem. Toen ze rondkeken zagen ze plotseling niemand anders bij hen dan Jezus alleen. Onder het afdalen van de berg verbood Jezus hun aan iemand te vertellen wat ze gezien hadden, voordat de Mensenzoon uit de doden zou zijn opgestaan. Zij hielden het inderdaad voor zich, al vroegen ze zich onder elkaar af, wat dat opstaan uit de doden mocht betekenen.

1. *Hof van Olijven: Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met Zich mee ... (Mk.) Petrus en de twee zonen van Zebedeüs nam Hij echter met zich mee (Mt)*
2. *Abraham (Gn.22): Neem Isaäk, uw enige zoon, die ge liefhebt, ga naar het land van de Moria, en offer hem op een van de bergen, die Ik u aanwijs, als brandoffer. Eerste Lezing: Paulus Rom.8, 31b-34 : Hij heeft zelfs Zijn eigen Zoon niet gespaard, voor ons allen heeft Hij Hem overgeleverd.*
3. *alleen zijn = woenstijnervaring*
4. *Mattheüs: Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd: Zijn gelaat begon te stralen als de zon en zijn kleed werd glanzend als het licht.*
5. *Mozes en Elia: de vertegenwoordigers van de Wet en de Profeten, die eerbewijzen aan de stichter van het Nieuwe Verbond. Beiden hadden in tegenwoordigheid van God gestaan op de Sinai: Ex.33, 1 en I Kon.19,8*
6. *Jezus door Johannes gedoopt: en een stem uit de hemel sprak: dit is Mijn Zoon, mijn veelgeliefde, in wie Ik welbehagen heb. Jesaja 42,1: Zie nu mijn Dienaar, in wie ik verknocht ben: Mijn uitverkorene, die Mij behaagt! Ik heb op Hem mijn geest gelegd en aan de volken zal Hij de wet verkondigen. De Dienaar-van Jahweh-liederen*

Inkadering van dit Tabor-verhaal

1. Wat gaat er direct aan vooraf?

Wie zeggen de mensen dat Ik ben? Vroeg Jezus aan zijn leerlingen.

Wie zegt gij dat Ik ben?

De belijdenis van Petrus: Gij zijt de Christus of bij Mat. de Zoon van de levende God of bij Lk. de Gezalfde van God.

De lijdensvoorspelling: de Mensenzoon zal veel moeten lijden. Petrus nam Hem terzijde en begon Hem ernstig daarover te onderhouden. Maar Zich omkerend keek Hij naar zijn leerlingen en voegde Petrus op strenge toon toe: Ga weg, satan, terug! Want gij laat u leiden door menselijke overwegingen en niet door wat God wil.

Gij zijt mij een aanstoot (Mat.)

Wie mijn volgeling wil zijn, moet Mij volgen door zichzelf te verloochenen en zijn kruis op te nemen.

2. Wat volgt er na?

De genezing van een bezeten jongen.

Toen zij weer bij de leerlingen kwamen zagen zij een grote menigte waaronder ook schriftgeleerden die met hen redetwisten. Zodra al die mensen Jezus opmerkten, waren ze verrast en liepen Hem tegemoet om Hem te groeten. Eén uit de menigte zei: Meester, ik heb mijn zoon naar U gebracht omdat hij in de macht is van een stomme geest (bij Mat. staat: hij lijdt aan vallende ziekte en bij Lk. het is mijn enig kind en hij wordt door een geest overweldigd).

Tweede lijdensvoorspelling: De Mensenzoon wordt overgeleverd in de handen der mensen en ze zullen Hem doden; maar drie dagen na zijn dood zal Hij weer opstaan. Zij begrepen die woorden wel niet, maar schrokken ervoor terug Hem te ondervragen. (bij Mat. staat: zij werden zeer bedroefd)

Diepe betekenis

Marcus laat het verhaal zich afspelen op een naamloze 'hoge berg'. Bewust heeft hij gekozen voor een berg zonder naam want dat gaf zijn toehoorders, zo rond het jaar 70 na Christus, de ruimte om zich Mozes te herinneren die in de Sinaï een berg beklom (Exodus 19) om er, na zes dagen, met God te kunnen spreken wiens stem uit een wolk kwam (Exodus 24,15-16). Maar de gedachten van de luisteraars kunnen ook afdwalen naar de Horeb, de berg waarop Elia in een zachte bries God mocht waarnemen (1 Koningen 19,9-13).

In het evangelie van vandaag verschijnen deze twee profeten uit het verleden, samen met een hemelse Jezus, en zij praten met elkaar. Heel bewust heeft de evangelist hier de band benadrukt die er bestaat tussen het aloude jodendom en het jonge christendom.

Maar om dit theologisch thema begrijpelijk te maken vertelt Marcus een 'historisch' verhaal over de drie heel bekende joodse leerlingen Petrus, Jacobus, Johannes dat zich afspeelt in de tijd toen Jezus nog leefde.

Prachtig schildert hij de menselijke reactie van de leerlingen: "Laten we hier drie tenten bouwen, een voor Mozes, een voor Elia en een voor U". Mar hij vergeet niet, om in de volgende scène, de spirituele dimensie weer op te pakken. Ook deze drie leerlingen worden 'overhuifd' door een wolk waaruit Gods stem klinkt: "Deze is mijn geliefde Zoon; luister naar Hem. De evangelist heeft in deze tekst een mystieke ervaring in een bijzondere literaire vorm gegoten een visioen om aan de lezer dit diep christologische gedachtegoed uit te leggen.

Het gaat om contemplatie en actie; afdalen en opgaan, berg en woestijn, leven en dood. Alles komt samen op het 'cruciale' moment van de kruisdood, die open bloeit in leven voor immer en altijd.

Hans Vanackere, 26.02.2012